

ÇOCUK TEHDİT EDİLMEMELİDİR¹

Prof.Dr. Mehmet Zeki AYDIN²

Toplumumuzda, çocukları disipline etmek için çeşitli yöntemleri uygulanmaktadır. Korkutma yöntemi de bunlardan biridir. Korkutmalar bazen tehdit hâline gelmektedir. Anne baba bazen, küçük çocuklarını evden gitmekle korkutmak için, “Annesiz kalırsın, üvey anne ellerinden büyürsün, o zaman anlarsın değerimi!” diyerek tehdit etmektedir. Bu tehdidiyle çocuğu yıldırان anne baba, çocuğunu sürekli tedirgin etme pahasına, ancak kısa bir süre için uslandırabilir.

“Beni çok üzüyorsun, canımdan bezdirdin, bıktırdın” şeklindeki yakınmalar; “Beni birazcık seviyorsan acı bana!” gibi acındırma yolları; “Yataklara düşeceğim!” diye süren yalvarmalar, ancak anne babanın güçsüzlüğünü ortaya koyar. Bu yolla çocuk, tedirgin olur ama uslanmaz. Bir süre sonra çocuk bunlara alışır ve böylece anne babanın otoritesi kaybolur.

Diğer bir yöntem de çocuğa küserek onu yola getirmektir. “Ben senin baban olmayacağım.”, “Ben senin annen değilim, kendine başka anne bul” sözlerinden çocuk çok kötü etkilenir ve korkar, güveni sarsılır. Böyle sözler, çocuk için çok ağır bir cezadır. Çocuk anneyi babayı kızdırdığında, ona soğuk davranılması normaldir. Az konuşması, sorularına kısa cevaplar vermesi veya vermemesi sakıncalı olmayabilir. Ancak, günlerce sürdürülen küslük ise olgun bir davranış değildir.

Toplumumuzda yaygın yanlışlardan birisi de bağırılmalar, beddualar sıralamaktır. “Allah’ından bul! İnşallah sen de çocuklarından çekersin!” gibi sözlerle çocuk yetiştirilmez. Bir süre sonra çocuklar, anne babanın beddualarını ezberler ve kulak arkasına atarlar. Ancak, Allah’la korkutmak bazen kalıcı tedirginliklere sebep olabilir. “Cehennemde yanarsın, çarpılırsın” gibi sözler, küçükleri ürkütür. Korkmakla kalmaz, Allah’ı acımasız bir varlık olarak tanırırlar. Bununla ilgili kaynaklarda çeşitli olaylar anlatılmaktadır.

Tehditlerin çocuk üzerindeki psikolojik etkisi kötüdür. Ancak bu çocuğun davranışlarına kesin sınırlar çizmenin kötü olması demek değildir. Anneler, babalar bazen bunu yanlış yorumlar ve çocuğa her türlü davranışında "hayır" "olmaz" 'demekten kaçınırlar. Çocuk ileri gitmeye başladığı zaman, davranışlarına bir sınır koyar, hatta gerekirse onu azarlayarak bu

---

¹ Bu yazı, “Çocuk Tehdit Edilmemelidir”, **Gözyaşı**, Konya Haziran 2005, sayı:43, s.50’de yayımlanmıştır.

² www.mehmetzekiaydin.com Email:mzekiaydin@mynet.com

çizgiyi aşmamasını sağlayabilirsiniz. Ama çocuğunuzda hiçbir zaman, ilerde şunu şunu yaparsa sonucunun kötü olacağını söyleyerek gözünü korkutmayın. Tehditler gelecekteki olaylarla ilgilidir, oysa çocuk, içinde bulunduğu anı yaşar. Bu nedenle, çocuğun gelecekte yapacaklarıyla ilgili tehditler, onun davranışlarını düzeltmeye yaramaz.

Tehdit, çocuğun kişilik kavramını, kendine güvenini zayıflatır. "Bir daha böyle yaparsan, bak neler olacak" veya " Bir daha kardeşine vurursan, seni döverim." gibisinden tehditler, çocuğun tedirginlik duymasına yol açar. Böyle yapmakla, çocuğa korkmayı ve bizden nefret etmeyi aşılamış oluruz.

Çocuklar, büyüklerin sembollerle konuştuklarını çok geç fark ederler. Başlangıçta kendilerine söylenen herşeyi harfi harfine alır ve onlara öylece inanırlar. Büyüklerin, başkaları hakkında veya başkalarına karşı söyledikleri ileri geri sözler de çocuklar tarafından olduğu gibi kabul edilmektedir. Örneğin,"Senin gözlerini oyarım." diyen bir kişinin sözünü bir çocuk gerçek kabul ederek korkuya kapılabilir. Bir defasında şaka yoluyla, kızıma söylediğim, "Ben senin baban olmayacağım." sözüne ne kadar üzüldüğünü görünce asla böyle bir şaka yapmamaya karar verdim.